

Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginde Ev Sahibi Olma Avantajı

Enes SUCULAR^{1A}, İlyas Ersin EGE^{2B}

¹ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Muğla, TÜRKİYE

² İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hareket ve Antrenman Anabilim Dalı, İstanbul, TÜRKİYE

Sorumlu Yazar: Enes Sucular: e-mail: enesucular@gmail.com

Çıkar Çatışmaları: Yazar(lar)ın beyan edeceği herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Telif Hakkı ve Lisans: Dergide yayın yapan yazarlar, CC BY-NC 4.0 kapsamında lisanslanan çalışmalarının telif hakkını saklı tutar.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın gerçekleştirilmesi ve yazılmasında bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve kullanılan tüm kaynaklara usulüne uygun şekilde atıfta bulunulduğu beyan edilmiştir.

A: Orcid ID: 0000-0003-0128-8467 B: Orcid ID: 0000-0003-1199-8729

Özet

Sporda müsabaka analizi, başarının anahtarından biri haline gelmiştir. Bu analizler ile takımın güçlü ve zayıf yönleri ortaya çıkmaktadır. Bu sayede takımların geliştirilmesi gereken noktaları belirlenir. Bu çalışmada, Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginde ev sahibi olma avantajının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginde son 7 sezonda oynanan müsabakalar (2015/2016- 2022/2023) ev sahibi olma avantajı açısından değerlendirilmiştir. Çalışmamızın verileri açık erişimli olarak yayınlanan THF (Türkiye Hentbol Federasyonu) resmi internet adresinden alınmıştır. Araştırma kapsamında yedi sezondaki toplam 1712 müsabaka incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, son 7 sezonun verileriyle hesaplanan ev sahibi olma avantajı %53,27 olarak bulunmuştur. Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginin son 7 sezonunda (2016/2023) ev sahibi olma avantajı, 2022-2023 sezonu hariç kalan 6 sezonda benzer eğilimler göstermektedir. Ev sahibi olma avantajı 2016-2017 sezonunda en düşük (%49,17), 2022-2023 sezonunda ise en yüksek (%60,04) orana ulaştığı saptanmıştır. Hentbol da ev sahibi olma avantajının dikkate alınması ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi halinde takımların başarılarına etki eden bir faktör olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hentbol, Ev Sahibi Olma Avantajı, Kadınlar Süper Lig.

Home-Field Advantage in The Women's Handball Super League of Turkey

Abstract

Competition analysis in sports has become one of the keys to success. These analyzes reveal the strengths and weaknesses of the team. In this way, the points that the teams need to improve are determined. This study aims to examine the home advantage in the Turkish Women's Handball Super League. In the research, the competitions played in the last 7 seasons (2015/2016-2022/2023) in the Turkish Women's Handball Super League were evaluated in terms of home advantage. The data of our study were taken from the official website of the THF (Turkish Handball Federation), which is published as open access. A total of 1712 competitions in seven seasons

were examined within the scope of the research. As a result of the analyzes, the home advantage calculated with the data of the last 7 seasons was found to be 53.27%. In the last 7 seasons (2016/2023) of the Turkish Women's Handball Super League, the home advantage shows similar trends in the remaining 6 seasons except for the 2022-2023 season. It has been determined that the home advantage reached its lowest rate (49.17%) in the 2016-2017 season and its highest rate (60.04%) in the 2022-2023 season. It is thought that the home advantage in handball can be a factor affecting the success of teams if it is taken into consideration and used efficiently.

Keywords: Handball, Home-Field Advantage, Women Super League

GİRİŞ

Hentbol, tempolu hücum ve savunma eylemleri ve sık vücut temasıyla karakterize edilen antrenman ve maç anında sert müdahaleleri içeren bir spor dalıdır. Sporcuların kısa ve yüksek şiddetteki hareketlere karşı koyabileceği bir fiziksel efora ihtiyaç duyulan olimpik bir takım sporu olarak tanımlanmaktadır (Wagner ve vd., 2014; Bragazzi ve vd., 2020).

Hentbolda da başarıya giden yolda spor müsabakası analizi antrenörler, sporcular, takım yöneticileri ve spor bilim insanları arasında önemli bir konu haline gelmiş ve her geçen gün önem kazanmıştır (Ruscello, 2008). Spor maçlarının analiz edilmesi ile oluşturulan sayısal ve istatistiksel veriler, amaçlara yönelik olarak takımın yada takımın parçalarını oluşturan sporcuların performanslarını geliştirmek amacıyla yararlanılan önemli bir mekanizmadır (Işık ve Gencer, 2007). Bir müsabaka analizindeki asıl amaç; takımın güçlü, zayıf ve geliştirilebilir yönlerini saptamak ve bu doğrultuda tavsiyeler verebilmektedir (Lago-Peñas ve vd., 2010).

Birçok değişken bir maç sonucuna etki edebilir. Bu değişkenler içinde fiziksel kapasite, kondisyon durumu, teknik, taktik ve oyuncu kalitesi gibi faktörlere ek olarak, iç sahada oynanan müsabakaları ev sahibi olarak kendi sahasında oynamak, müsabakanın sonucunu etkileyen değişkenler içinde önemli bir yere sahiptir. Çalışmalar; destekleyici taraftarların, oyuncuların sosyal temsilcileri olduğunu ve ev sahibi tarafı iyi performans göstermeye teşvik ederek canlandırıcı, motivasyonel bir etki yarattığını öne sürmüşlerdir. Medyada sık sık yer alan haberlerde deplasmanda oynayan takımların kendi sahaslarından uzakta oynamalarının zorlukları hakkında yorumlar yapılmakta rakip takım için deplasmanda oynamanın dezavantajından bahsedilmektedir. Buz hokeyi, basketbol ve futbol gibi müsabakaların sonuçları incelendiğinde, belirgin bir ev sahibi avantajının olduğu ortaya koyulmuştur (Courneya ve Carron, 1991; Pollard ve Pollard, 2005; Pollard ve Armatas, 2017; Pollard, 2008).

Bir spor takımının ev sahibi olma avantajı, bitmiş bir sezonda yarışan takımların kendi sahasında kazandıkları puanları ile sezon boyunca topladıkları puanların yüzde değeri hesaplanarak bulunur (Pollard, 2006; Pollard ve Gomez 2009).

Hentbolda, diğer spor branşlarında olduğu gibi müsabaka sonucunu etkileyen faktörlerden biri de ev sahibi olma avantajı olmuştur. Ev sahibi olma avantajı, oynanan maçların yarısından fazlasının kendi sahasında oynayan takımın üstünlüğü ile sonuçlanacağına olan inancın bir göstergesidir (Courneya ve Carron, 1992).

Yapılan literatür taramasında hentbol branşında ev sahibi olmanın bir avantaj olabileceği görülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginde ev sahibi olma avantajının değerlendirilmesidir.

METOD

Araştırmanın Modeli

Yapılan bu çalışmada kullanılan araştırma yöntemi nicel araştırma metotlarından betimsel tarama modelidir.

Evren Örneklem

Bu çalışmada, Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Ligi 2015-2016 sezonu ile 2022-2023 sezonları arasındaki 7 sezonda mücadele eden takımlar değerlendirilmeye alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginde son 7 sezonda oynanan müsabakalar (2015/2016- 2022/2023) analiz edilerek; ev sahibi olan takımların ev sahibi olma avantajı incelenmiştir. Çalışmada Türkiye Hentbol Federasyonunun resmi sitesinde bulunan ve açık erişimi olan maç verileri kullanılmıştır. Ev sahibi olan takımların oynadıkları maçları kazanma sayıları ve oynanan 7 sezona göre ev sahibi olma avantajı değişkenleri bakımından yapılan toplam 1712 maç incelenerek analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin frekans değeri ve yüzde değeri değerlendirilerek, ev sahibi olma avantajı bulunmuştur. Hentbol takımlarının ev sahibi olma avantajının incelenmesinde, biten bir sezonda takımların kendi sahalarda oynadıkları müsabakalarda topladıkları puanların toplamı tüm sezonda topladıkları puanların toplamının yüzde olarak verilmesiyle bulunur (Pollard ve Gomez 2009; Pollard, 2006). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesine bağlı Tıp ve Sağlık Bilimleri Etik Kurulundan (Spor, Sağlık) 22.05.2023 tarihi ve 77 numaralı karar ile etik onam raporu alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular, tablolar ve grafik şeklinde sunulmuştur. Elde edilen sonuçlar yerli ve yabancı literatürden yararlanılarak tartışılmıştır.

Tablo 1. Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginin Son 7 Sezonunda Ev Sahibi Olma Avantajı

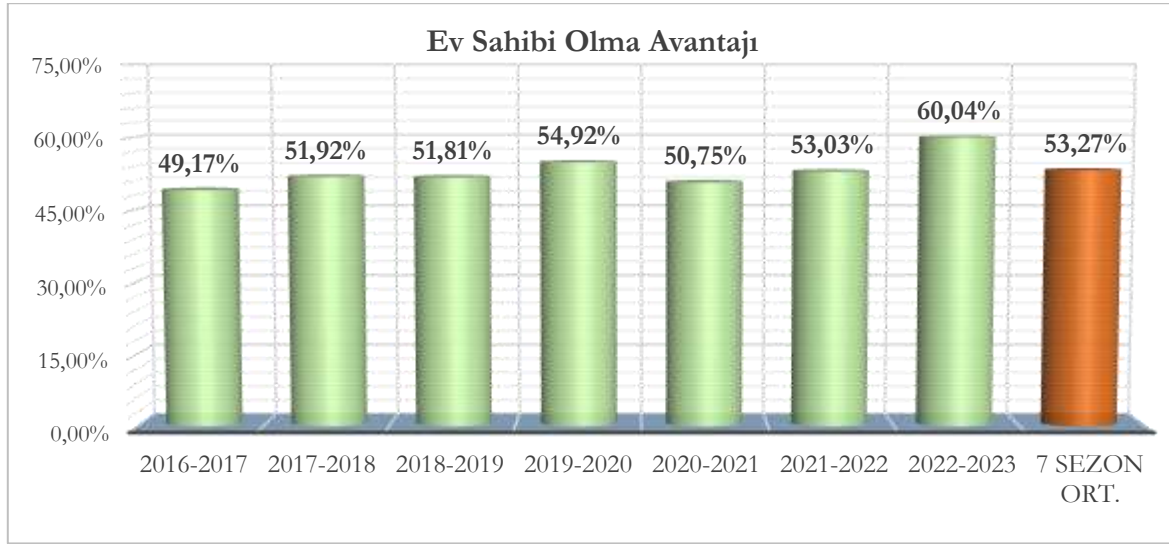
Oynanan Maç Sayısı	Kazanan Maç		Berabere Biten Maç		Kaybedilen Maç		Ev Sahibi Olma Avantajı
	f	%	f	%	f	%	
857	424	%49,47	46	%5,36	387	%45,15	%53,27

Oynanmış olan son 7 sezonda ev sahibi olan takımlar 857 maç oynamış ve bu yapılan müsabakalarda, ev sahibi ekipler 424 galibiyet (%49,47) alırken, 46 maçtan beraberlikle (%5,36) ayrılmışlardır. 387 maç ise (%45,15) ev sahibi takımın mağlubiyetiyle sonuçlanmıştır. Son 7 sezonun verileriyle değerlendirilen ev sahibi olma avantajı %53,27 olarak bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 2. Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginde 7 Sezona Göre Ev Sahibi Olma Avantajı

Sezon	Ev Sahibi Takım Galibiyet	Berabere Biten Maçlar	Ev Sahibi Takım Mağlubiyet	Ev Sahibi Olma Avantajı
2016-2017	84	11	87	% 49,17
2017-2018	77	8	71	% 51,92
2018-2019	54	6	50	% 51,81
2019-2020	38	2	32	% 54,92
2020-2021	65	4	63	% 50,75
2021-2022	65	10	57	% 53,03
2022-2023	41	5	27	% 60,04
Toplam	424	46	387	%53,27

Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginde son 7 sezonda (2016/2023) ev sahibi olma avantajının, 2022-2023 sezonu hariç kalan 6 sezonda benzer eğilimler gösterdiği görülmektedir. 2016-2017 sezonunda en düşük (%49,17) ev sahibi olma avantajına, 2022-2023 sezonunda ise en yüksek (%60,04) orana ulaştığı görülmektedir (Tablo 2).

Grafik 1. Türkiye Kadınlar Hentbol Süper Liginde Sezonlara Göre Ev Sahibi Olma Avantajı

TARTIŞMA VE SONUÇ

Değerlendirmeye alınan 7 sezonda, toplam 1712 maç yapılmış olup ev sahibi takımlar 857 maç oynamıştır. 857 maçta ev sahibi ekipler, 424 galibiyet (%49,47) alırken, 46 maçtan beraberlikle (%5,36) ayrılmışlardır. 387 maç ise (%45,15) ev sahibi takımın mağlubiyetiyle sonuçlanmıştır. Yedi sezonluk zaman diliminde yapılan analizler sonucunda ev sahibi olma avantajı, %53,27 olarak bulunmuştur.

Hentbol branşında ev sahibi olma avantajı üzerine yapılan benzer çalışmalar incelendiğinde İspanya Hentbol liglerinde mücadele eden takımların 1997/1998 ve 2007/2008 yılları arasında 11 sezondaki 10.536 maç incelenmiş ve yapılan araştırma sonucunda ev sahibi olma avantajının %60,14 olduğu tespit edilmiştir (Pollard ve Gomez, 2012). Yapılan bir başka çalışmada İspanya'da dokuz branşta profesyonel takımların ev sahibi olma avantajları karşılaştırılmış, hentbol takımlarının değerlendirildiği sezonlarda ev sahibi olma avantajının en yüksek %63,96 ve en düşük %55,63 olduğu ayrıca hesaplanan sezonların ortalamasının, %61,13 olduğu ifade edilmiştir'' (Gómez ve vd., 2011). Yine İspanya'da profesyonel hentbol ligindeki takımların 2012/2013 yılında ev sahibi olma avantajının araştırıldığı çalışmada, incelenen 240 maç sonunda ev sahibi olma avantajını %63,10 olarak bulunmuştur (Lago-Peñas ve vd., 2013). İncelenen benzer bir çalışmada ise Türkiye Erkekler Hentbol Süper Liginde oynanan 647 maçta, kendi sahasında oynayan ekipler, 325 maçta sahadan zafer ile ayrılırken (%50,23), 269 müsabakadan mağlubiyet (%41,57) ile ayrılmışlardır, 53 maç ise (%8,19) beraberlikle bitmiştir. Bu verilerden yola çıkılarak ev sahibi olma avantajının %53,46 değerinde olduğu tespit edilmiştir (Göral ve Sucular, 2022). Almanya Profesyonel Hentbol 1. Liginde taraftar ve ev sahibi olma avantajının araştırıldığı çalışmada, 5003 müsabaka incelenmiştir. Araştırmada, kendi sahaslarında maçlarını oynayan takımların %66,26'sının galibiyet elde ettikleri tespit etmişlerdir (Strauss ve Bierschwale, 2008). İncelenen çalışmalar ile farklı liglerde ve farklı seviyelerde bulunan spor kulüplerinin ev sahibi olmasından kaynaklı olarak bir avantaj elde ettikleri tespit edilmiştir. Hentbol üzerine yapılan ev sahibi olmanın avantajının değerlendirildiği

araştırmalar ile yapılan çalışma sonuçları arasında benzer sonuçlar olduğu görülmüştür. Kadınlar liginde incelenen çalışmalar ile çalışmamız arasında paralellik gösteren sonuçlar olduğu görülmüştür.

Ev sahibi olmanın avantaj olarak görülebileceği diğer branşlara baktığımızda;

Türkiye Futbol Süper Liginde ev sahibi olma avantajını incelediği bir çalışmada, 2004-2005 ve 2013-2014 yıllarına arasında oynanan 10 yılda toplam 3060 müsabakada, ev sahibi olan futbol takımlarının 1422 maçtan zafer ile ayrıldığı (%46,47), 858 maçtan mağlubiyet (%28,04) ile ayrıldığından bahsetmiş ve ev sahibi olma avantajının ortalama değerini de %60,07 olarak tespit etmiştir (Göral, 2015). İspanya'daki profesyonel liglerde kendi sahalarında oynayan takımların ev sahibi olma avantajlarının incelendiği çalışmada, ev sahibi olma avantajının ortalama değerinin 1. lig maçlarında %62,09, 2. lig maçlarında ise %59,51 bulunduğu ifade edilmiştir (Sanchez ve vd., 2009). Seçkin ve Pollard (2008) İngiltere Premier ligde mücadele eden futbol takımlarını inceledikleri çalışmada, ev sahibi olma avantajının %61,0 olduğunu belirtmişlerdir. Allen ve Jones (2014) tarafından yine İngiltere Premier Ligindeki futbol takımlarının örneklem alındığı çalışmada, ev sahibi olma avantajının ortalama değerinin %60,78 olduğunu bulunmuştur. Pollard ve Gomez'in (2014) Avrupa'daki futbol liglerinde 2004-2010 yılları arasında lige katılan ekiplerin ev sahibi olma avantajının incelendiği çalışmada, kadın futbol ekiplerinde ev sahibi olma avantajının ortalama değerinin %54,18, erkek futbol ekiplerinde ise %59,98 olduğunu belirtilmiştir. Page ve Page'in (2007) Şampiyonlar Liginde mücadele eden futbol takımlarının ikinci tur müsabakalarında ev sahibi olma avantajının %54,44 olduğu, UEFA maçlarında ise %53,95 olduğunu tespit etmişlerdir.

Aktaş ve diğerleri (2018) Türkiye Basketbol Süper liginde mücadele eden 6 basketbol takımının birbirleriyle 1991-2016 yılları arasında yaptıkları 750 maçı incelemişlerdir ve Türkiye Basketbol Liginde kendi sahasında oynayan ekibin maçı kazanma ihtimalinin, Bradley-Terry metoduna göre %63 olduğunu tespit etmişlerdir.

Yapılan çalışma ile literatürde bulunan hentbol, basketbol ve futbol branşlarında yapılan benzer çalışmaları incelediğimizde, (Pollard ve Gomez, 2012; Gómez ve vd., 2011; Lago-Peñas ve vd., 2013; Göral ve Sucular, 2022; Strauss ve Bierschwale, 2008; Göral, 2015; Sanchez ve vd., 2009; Seçkin ve Pollard, 2008; Allen ve Jones, 2014; Page ve Page, 2007) cinsiyet, spor dalı ve yarışılan ligin seviyesi gibi değişkenlere rağmen literatürdeki çalışmalar ve yapılmış olan çalışma arasında benzer sonuçlar olduğu bulunmuştur. Ev sahibi olmanın çift devreli lig usulüne göre kuralların uygulandığı turnuvalarda spor kulüplerinin sonuçlarını etkileyen bir faktör olduğu düşünülmektedir. Sonuca etki ettiği düşünülen faktörler arasında seyirci desteği, alışılmış saha koşulları, yolculuk yapılmamış olması, hakem üzerine yapılan seyirci ya da ev sahibi takım baskısı gibi şartların etkilemiş olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak, hentbol takımlarının başarısına etki eden bir faktör olduğu düşünülen ev sahibi olma avantajı, hentbolda verimli bir şekilde kullanılabilmesi durumunda takımların başarılarına katkı sağlayan bir etken olabileceği düşünülmektedir. Yapılmış olan bu çalışmadan ve literatürdeki benzer çalışmalardan elde edilen verilere bakıldığında ev sahibi olma durumu göz önüne alınarak kulüplerin gerekli stratejilerini ve antrenmanlarını bu verilere göre dizayn etmelerinin dikkate alınması gereken bir durum olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Aktaş, S., Bahçecitapar, M., Ergan, R. (2018). Bradley-Terry Modeli ile Türkiye Basketbol Süper Ligi'nde takımların ev sahibi olma avantajının incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 29 (1), 15- 26.
2. Allen, M. S., Jones, M. V. (2014). The home advantage over the first 20 seasons of the English Premier League: Effects of shirt colour, team ability and time trends. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 12(1): 10-18.
3. Bragazzi, N., Rouissi, M., Hermassi, S., Chamari, K. (2020). Resistance training and handball players' isokinetic, isometric and maximal strength, muscle power and throwing ball velocity: a systematic review and meta-analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17, 2663.
4. Courneya, K. S., Carron, A. V. (1991). Effects of travel and length of home stand/road trip on tie home advantage. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 13(1), 42-49.
5. Courneya, K. S., Carron, A. V. (1992). The home advantage in sport competitions: A literature review. *Journal of Sports and Exercise Psychology*, 14, 28-39.

6. Gómez, M. A., Pollard, R., Luis-Pascual, J. C. (2011). Comparison of the home advantage in nine different professional team sports in Spain. *Perceptual and Motor Skills*, 113(1):150-156.
7. Göral, K. (2015). Türkiye futbol süper liginde ev sahibi olma avantajı. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 5(14): 72-82.
8. Göral, K., Sucular, E. (2022). Türkiye Erkekler Hentbol Süper Liginde ev sahibi olma avantajı. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(3), 1176-1181.
9. Işık, T., Genç, R. T. (2007). Basketbolda takım performansının teknik analizi: iç saha ve dış saha performanslarının değerlendirilmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 18 (3): 101-108.
10. Lago-Peñas, C., Gómez, A.M., Viaño, J., González-García, I., Fernández-Villarino, M.D.L.Á. (2013). Home advantage in elite handball: the impact of the quality of opposition on team performance. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 13 (3), 724-733
11. Lago-Peñas, C., Lago-Ballesteros, J., Dellal, A., Gómez, M. (2010). Game-related statistics that discriminated winning, drawing and losing teams from the Spanish soccer league. *Journal of sports science & medicine*, 9(2), 288.
12. Page, L., Page, K. (2007). The second leg home advantage: evidence from European football cup competitions. *Journal of sports sciences*, 25(14), 1547-1556. doi: 10.1080/02640410701275219. PMID: 17852662.
13. Pollard, R. (2006). Worldwide regional variations in home advantage in association football. *Journal of Sports Sciences*, 24 (3), 231-240.
14. Pollard, R. (2008). Futbolda ev sahibi avantajı: Çözülmemiş bir bulmacanın güncel bir incelemesi. *Açık Spor Bilimleri Dergisi*, 1, 12-14
15. Pollard, R., Gomez, M.A. (2009). Home advantage in football in South-West Europe: Long-term trends, regional variation, and team differences. *European Journal of Sport Science*, 9 (6), 341-352.
16. Pollard, R., Pollard, G. (2005). Home advantage in soccer: A review of its existence and causes. *International Journal of Soccer and Science Journal*, 3(1), 28-44.
17. Pollard, R., Armatas, V. (2017). Futbol Dünya Kupası elemelerinde ev sahibi avantajını etkileyen faktörler. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 17, 121- 135.
18. Pollard, R., Gomez, M. A. (2012). Comparison of home advantage in men's and women's football leagues in Europe. *European Journal of Sport Science*, 14(1):77- 83.
19. Ruscello, B. (2008). *Match Analysis In Team Sports, Università Degli Studi Di Roma "Tor Vergata"*, Scienze Dello Spor. Doktora Tezi, İtalya
20. Sánchez, P. A., García-Calvo, T., Leo, F. M., Pollard, R., Gómez, M. A. (2009). An analysis of home advantage in the top two Spanish professional football leagues. *Perceptual and motor skills*, 108(3): 789-797.
21. Seçkin, A., Pollard, R. (2008). Home advantage in Turkish professional soccer. *Perceptual and motor skills*, 107: 51-54.
22. Strauss, B., Bierschwale, J. (2008). Research note: Zuschauer und der Heimvorteil in der Handballbundesliga. *Zeitschrift für Sportpsychologie*, 15(3), 96-101.
23. Wagner, H., Finkenzeller, T., Würth, S., & Von Duvillard, S. P. (2014). Individual and team performance in team-handball: A review. *Journal of sports science & medicine*, 13(4), 808.